

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XVIII. De potentia, & subjectione Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

DE CHRISTO CAP. XVIII. 259

verum esse de puro homine, qui simul non est Filius Dei; at falsum est de Christo, in quo perfectius erat habere gratiam, & gloriam ex dignitate Filii Dei, & tanquam proprietatem moraliter debitam, quàm ex propriis actibus.

Secunda pars ostenditur, nam in primis Christus nobis meruit omnes dispositiones ad gratiam, cum ex Scriptura, Conciliis, & Patribus, constet nos nihil posse facere ut oportet ad salutem, sine ipso, seu sine illius merito. 2. nobis meruit gratiam sanctificantem, & remissionem peccatorum, ut patet ex fine Incarnationis; non quidem in alio tantum, merendo dispositiones prædictas, sed in se, ita ut acceptis illis dispositionibus, speciale beneficium consequamur, tum in collatione gratiæ habitualis, tum in remissione peccatorum; quia posset Deus absolute dispositiones immittere, sine gratia sanctificante, & hanc conferre, non remittendo peccata. 3. nobis meruit gratiæ augmentum, itemque satisfactionem & meritum nostrum, quatenus meruit, tum auxilia ad hæc necessaria, tum ut opera iusti haberent vim merendi, & satisfaciendi. 4. meruit quod homines ab æterno sint prædestinati, & electi ad gloriam, sive vagè offerendo merita sua, ut multi eligerentur ad arbitrium Patris, sive ut alii volunt, determinatè merendo ut talis, & talis homo eligeretur. An autem Christus meruerit Angelis, primisque parentibus gratiam & gloriam, resolvendum est juxta id quod quisque sentit de quæst. illa cap. 14. An Adamo non peccante, futura esset Incarnatio.

CAPUT XVIII.

De potentia, & subiectione Christi.

RESOLUTIO I. *Anima Christi non habuit omnipotentiam simpliciter, virtus tamè patræ; vera miracula, aliq̃ opera supernaturalia fuit illi concessa, nõ quidem physicè, sed moraliter duntaxat.* PRIMA PARS perspicua est, quia res simpliciter omnipotens habet potentiam

tiam essentialiter infinitam, cum se extendat ad alia & alia in infinitum, quibus esse dare potest, quæque continere debet eminenter: at creatura, qualis est anima Christi, non habet virtutem essentialiter infinitam, cum in seipsa sit essentialiter finita, neque omnia virtualiter continere possit, ergo repugnat quod sit simpliciter omnipotens.

Secunda pars est de fide; ut colligitur ex Evangelio, quod testatur 1. Christum mortuos suscitasse, caecos illuminasse, aliaque quamplurima miracula effecisse. 2. gratiam & remissionem peccatorum nonnullis contulisse. Neque dicas cum Judæis, aut Paganis prædicta miracula non fuisse vera, sed fictitia, hoc enim falsitatis arguitur, tum quia cæci experiebantur se videre, mortui se comedere, ambulare, aliaque vitæ munera præstare; tum quia miracula illa diu durabant, & in omni loco, & tempore, omnibusque etiam hostibus, ut veri & reales effectus apparebant.

Quo loco adverte 1. prædictam potentiam fuisse in Christo permanentem in modo habitus, ut patet à priori, quia ea fuit illi concessa tanquam proprietas aliqua ei debita, propter unionem hypostaticam, quæ fuit in illo permanentem: & à posteriori ex eo deducitur, quia Christus operabatur miracula quando volebat. Nec refert quod ipse humanitas esset causa tantum instrumentalis, habebat enim ex pacto paratum concursum Dei, ad producendum quicquid vellet.

Adverte 2. Virtutem illam, qua Christus miracula patrabat, non fuisse naturalem; non enim temperamentum, vel imaginatio illius habebat vim restituendi visum cæco, aut vitam mortuo. Et idem dicendum de constellationibus, aliisque agentibus naturalibus, Eo vel maxime, quia Christus interdum sola voce, interdum tactu, aliquando sputo, aliàs luto miracula patrabat: sanabat etiam ægros longe distantes, & in unico instanti ea omnia ut plurimum operabatur.

rabatur. Hæc autem efficaciam agentium naturalium, & modum quo in effectus suos prodire solent, longè superant, cum non nisi per media proportionata, & in tempore, & circa objectum præsens operari possint. Unde collige Christum non fecisse miracula arte magica, & virtute dæmonum, ut Iudæi calumniabantur; cum ex communi Theologorum sententia dæmones nihil possint circa hæc inferiora, nisi applicando activa passivis, adeoque eos tantum effectus producere possint, qui non superant virtutem causarum naturalium, quas ad agendum applicant.

Tertia pars ostenditur, nam ex omnium sententia, Christus ut homo erat causa moralis miraculorum, quatenus infallibiliter à Deo obtinebat, ut efficeret omnia miracula quæ ipse fieri volebat. Ergo non opus est ut simul Christo virtutem quandam physicam miraculorum operativam tribuamus; hæc enim est superflua, quia tam certo fiebant miracula, sine illa quàm cum illa.

Deinde ideò humanitati Christi tribuitur causalitas physica respectu miraculorum, quia Scriptura, & Patres variis loquendi modis talem causalitatem innuere videntur; at profectò hoc nimis leve fundamentum est ut propterea ejusmodi causalitatem admittamus, cum vix explicari, aut intelligi possit, in quo ea consistat; & aliunde eadem aut prorsus similia dicantur de passione & resurrectione Christi, aliisque rebus, quæ tamen nullo modo intelligi possunt de causalitate physica sed tantum de morali, ut omnes facillè admittunt, & per se notum videntur.

Dices 1. Christus est caput Ecclesiæ, ergo influit in membra modo perfectissimo, adeoque physice. *Respondet* Christum esse caput morale Ecclesiæ, non physicum ac proinde sufficere quod influat tantum moraliter.

Dices 2. Hic modus agendi spectat ad majorem perfectionem Christi, ergo illi tribuendus. *Resp. 1.* antecedens

antecedens esse incertum, quia non minus videtur commendari perfectio Christi, ex eo quod ad nuntium habeat paratum concursus Dei ad patranda miracula, quam si physice ad ea concurrat. 2. eo dato, negandam esse consequentiam, quia non licet Christo affingere perfectionem aliquam, nisi quæ sufficienter aliunde probetur, quod hic non fit.

Dices 3. Verba illa *Luca 6.* Virtus de illo exibat, & sanabat omnes, & illa *cap. 8.* Ego sensi virtutem exire à me, aperte indicant causalitatem physicam, quare ergo de ea non intelligentur? *Respondeo*, quia redderent sensum absurdum, cum nulla virtus physica in Christi humanitate assignari possit, quæ realiter ab ea fluxerit ad patranda miracula, ut alias monui, ubi de causalitate Sacramentorum.

RESOLUTIO II. *Christus ut homo fuit subditus Patri, legi que naturali, non autem positiva. Item quibusdam defectibus corporis, non omnibus.*] **PRIMA PARS** probatur, nam cum humanitas Christi esset creatura, dubitari non potest quin Christus ut homo, esset subditus Patri, sive per subditum intelligas eum, qui est inferior quoad bonitatem & perfectionem; sive eum qui tenetur alterius præcepto obtemperare, sive servum propriè dictum, qui est sub alterius potestate, & omnino.

Unde collige Christum ut hominem, seu secundum humanitatem, posse dici servum Dei, quia etsi illius humanitas post assumptionem communicet in bonis, & honoribus Domini, & eatenus quendam statum libertatis adeptus sit: id tamen non obest quin sit creatura, multo magis à Dei nutu & dispositione dependens, quam in humanis servus pendeat à domino.

Dices. Fœlicem Urgelitanum, & Elipandum Episcopum Toletanum fuisse olim dånatos, quod dicerent Christum esse servum Dei. *Respondeo* id non debere intelligi de servitute illa naturali, quæ cuilibet

DE CHRISTO CAP. XVIII. 263

rei est essentialis, in ordine ad Deum; sed de alia, quæ indigeat regeneratione, per quam status filiationis adoptivæ obtineatur, quæque voluntariam obedientiam excludat, vilemque serviendi necessitatem invehat. Talem enim servitutem Christo tribuebant prædicti authores, qui consequenter existimabant, Christum non esse filium Dei naturalem, sed adoptivum duntaxat, & Deum nuncupativum, ut ex Alcuino & Paulino Aquilejensi colligi potest. Quare objectio aliata, quam nonnulli recentiores magni faciunt, non est ad propositam.

Secunda pars ostenditur, quia Christus tenebatur amare Deum, eumque colere, & proximum diligere, non mentiri, non furari, &c. quoad hoc enim est par ratio de illo, ac de aliis hominibus, qui ipsa natura duce, prædicta observare tenentur. Excepi autem legem positivam, tum divinam, sive veterem, quia erat pro filiis Israel, & ab iis via ordinaria descendentibus, sive novam, quia eam ipse instituit; tum humanam, quia cum Christus habuerit perfectum dominium supra omnes homines, ut dicitur cap sequenti, non magis ab illis poterat quam Rex à suis subditis obligari.

* *Dices, Christus non venit legem solvere, sed adimplere, ergo erat illi subditus. Non sequitur, quia non ex obligatione eam servavit, sed sponte. Neque refert illud Pauli ad Galat. 3. Testificor omni homini circumcidenti se, quia debitor est universæ legi faciendæ, debet enim tantum intelligi, de puris, hominibus.*

* *Nota tamen Christum ex communi sententia habuisse speciale præceptum moriendi pro hominibus, ut ex Joann. 10. colligitur. Quod quidem præceptum non fuit naturale, quia cum vita Christi utpote etiam vita Dei, esset multò præstantior quovis bono hominum, non tenebatur Christus naturaliter eam pro illorum salute profunderi. Præceptum ergo illud emanavit a Patre æterno, ut declaravit Christus*
loco

loco citato adeoque fuit divinum, positivum. *Neque* dicas, imprudenter fuisse impositum; quia cum Deus habeat supremum dominium in res omnes, potuit Christo precipere ut pro hominibus mortem sustineret, praesertim cum illa in gloriam ipsius Dei ultimè referretur.

Tertia pars manifesta est ex Evangelio, Christus enim esurit, sitivit, fatigatus est, & passus varios dolores. Atque hoc fuit congruum fini Incarnationis, quia licet uno actu interno posset satisfacere, consentaneum fuit ut assumeret poenalitatem tali fini non repugnantes, eo quod satisfactio praecipue exhibetur per opera poenalia. Item ut veritatem humanæ naturæ clariùs ostenderet hominibus, qui multis defectibus sunt obnoxii.

Quarta denique pars suadetur, non enim Christus fuit deformis, quia conceptus est virtute Spiritus sancti, ex purissimo Virginis sanguine, quare decebat ut aptè esset compositus, rectè proportionatus, & optimi temperamenti, ex quibus oritur pulchritudo. *Neque* dicas assumpsisse naturam atque adeo deformitatem, non enim hæc sequitur naturam præcisè, sed causas particulares; unde non assumpsit morbos ex mala complexionem, aut ex imprudentia in victu & actionibus procedentes. Neque potuit incurrere in morbum ex cœli intemperie, quia optimè sciebat corpus gubernare contra hæc, aliaque agentia extrinseca.

Dices, potuit naturaliter mori, ergo & agrotare. *Non* sequitur, quia mors contingere potest sine prævio morbo, nimirum calore naturali paulatim deficiente & humido radicali consumpto.

RESOLUTIO III. *Christus nec peccavit, nec peccare potuit, neque habuit fomitem peccati, vel ignorantia, variis tamen animi moribus, seu passionibus subditus fuit.*] PRIMA PARS patet ex Ioan. 8. Quis ex vobis arguet me de peccato? *Secunda* probatur, quia Christus ab initio conceptionis beatus erat, ergo nec
per

per absolutam potentiam peccare poterat in eo statu.

Sed quid, si Verbum humanitatem assumpsisset sine gloria, aliisque donis creatis, fuisset ne impeccabilis præcisè ex ipsa unione hypostatica? *Respondetur* affirmativè, quia si humanitas Verbo unita posset peccare, peccatum Verbo tribui posset quod repugnat: sequela patet, quia humanitas est natura Verbi, ergo ad ipsum spectat eam dirigere, ne à recto deflectat: quòd ni faciat cum possit, peccatum illi propriè imputabitur; alias non peccaret nostra voluntas, quando non refrænatur motus appetitus sensitivi. Neque est idem de aliis hominibus, quia respectu illorum se habet tantum ut causa prima & generalis gubernator, cujus est permittere ut quælibet res suis motibus feratur.

Dices, si mors de Deo dici potest, cur non peccatum, cum non minus illa, quam hoc ipsi repugnet? *Respon.* causam esse, quia quòd Deus permittat, partes quas assumpsit, dissolvi, in eo non intervenit ulla deordinatio contra rationem. At oppositum sequeretur, si permetteret, naturam humanam peccare. Unde potest dici, per communicationem idiomatum, Deus mortuus est, non tamen, Deus peccavit.

Tertia pars per se clara est, si loquamur de fomite actuali, seu de motibus appetitus sensitivi allicientis voluntatem contra rectam rationem, ut patet ex jam dictis. Idem etiam dicendum est de fomite in actu primo, de quo communiter hinc agitur; per fomitem enim intelligitur ipse appetitus, non præcisè secundum se; suamque naturalem inclinationem spectatus, sed ut est proximè expeditus ad eliciendum aliquem actum, ex se rectæ rationi repugnantem; qua ratione fomes non fuit in hominibus in statu innocentie, nec est in beatis, ac proinde nulla ratio est cur fuerit in Christo, qui erat perfectissimè sanctus, & beatus, adeoque optimè dispositus ne appetitus ipsius in actu aliquem, ex se inordinatum, proximè exire posset.

M

* Quarta

* *Quarta pars suadetur*, quia cum essent in Christo, omnes thesauri sapientiae, & scientiae absconditi, ex supradictis; manifestum est, nullam in illius intellectu fuisse ignorantiam, vel errorem sive speculativum, sive practicum.

* *An autem*, de potentia absoluta, error potuerit esse in Christo, in dubium vertitur. *Respondeo 1.* Ignorantiam purae negationis ei, ut homini, non repugnare; quia illius humanitas praecise ex unione ad Verbum, non haberet rerum cognitionem: quare si aliunde habitibus naturalibus, & supernaturalibus scientiae destitueretur, multa ignoraret.

* *Respondeo 2.* Non posse reperiri in Christo errorem practicum, inclinantem ad peccatum: quia cum voluntas sequatur iudicium intellectus, humanitas Christi posset peccare, & tale peccatum in Verbum ipsum refunderetur. Hoc autem impossibile est ex supradictis.

* *Respondeo 3.* Probabilius esse, Christum non potuisse falsum iudicium proferre, in re merè speculativa: quia iudicium proferre, sine sufficiente cognitione praevia, levitatem quandam & imprudentiam continet. Quare nullatenus Verbo divino tribui potest, aut naturae ipsi conjunctae.

Quinta pars ostenditur, nam in primis quod generatim anima Christi fuerit passibilis, satis patet ex Evangelio. Ratio verò est, quia cum Christus esset homo praeditus imaginatione, & appetitu sensitivo, poterat apprehendere laeta, & disconvenientia, & ab illis moveri. Non tamen ferebantur motus illi in illicita, neque rationem praeveniebant, aut voluntatem pertrahebant, ut fit in nobis, esto haberent adjunctam commotionem aliquam, & alterationem corporis, ut dum Christus infremuit spiritu, quò fit ut verè passiones dici possint, quanquam vulgò pro passionibus, ex Hieronymo appellentur, eò quod nomen passionis ad motus rationi dominantes extendi solet.

R. 17/166

Rursus quod speciatim in Christo fuerit dolor sensibilis patet, quia dolor oritur ex latione, & divisione continui; at Christus graviter fuit latus, & vulneratus, illiusque caro clavis, spinis, & flagris divisa fuit. Quod etiam tristitia constat tum ex illo *Matth. 26.* Tristis est anima mea, tum quia tristitia oritur ex apprehensione rei nocivæ tanquam præsentis, at Christus mortem imminens apprehendebat, tanquam naturæ nocivæ. Nec obfuit delectatio voluntatis, quæ erat beata; ex dispensatione enim non redundabat in appetitum sensitivum, sicut neque gloria animæ in corpus, unde illius tristitiam non impediabat. Tandem ut alia præteream, Christus timere potuit, ut patet ex illo *Marci 24.* Coepit Jesus pavere, & tremere: ratio est, quia si tristari potuit de malo præsentis, cur non timere futurum?

* *Nec* refert quod illud esset certò eventurum, sufficit enim quod esset malum disconveniens, & futurum: sicut econtra animæ purgatorii sperant beatitudinem, etiam certò eventuram. Hinc Christus de morte tristabatur, eamque timebat; quia per apprehensionem fiebat ei veluti præsens, & re ipsa erat futura.

Dices, In Christo erat fortitudo, ergo non timor. *Distinguo,* non timor rationem præveniens, voluntatemque alliciens ut à recto deflectat, concedo: non timor voluntariè excitatus ex apprehensione mortis, ad ostendendam illius acerbiteriam, & veritatem naturæ, nego.

Quæres, an admiratio fuerit in Christo. *Respondeo* aliquo sensu fuisse, ut patet ex illo *Matth. 8.* Audiens Jesus miratus est. *Et ratio est,* quia etsi omnia sciret, quædam tamen insolita erant ipsius experientia, quod satis est ad admirationem: ut patet, nam Astrologus miratur insolitam eclipsem, quam ante præviderat. Admiratio tamen non erat, in Christo quatenus hæc sumitur pro actu intellectus, quo quis iudicat, rem aliquam superare suam notitiam.